

TEMNICERII MEMORIEI

La începutul lunii ianuarie, în București a fost bătut un om. În plin centru, pe Calea Victoriei, scara, dar nu foarte tîrziu.

Nimic totuși nefiresc pînă aici. În România violența s-a banalizat. Face parte din cenușiu vietii cotidiene, aproape că nici nu mai este lăuat în scenă. A intrat în ionzoul obișnuit al existenței. Agresivității colente din vremea dictaturii, manifestată în deobște verbal, prin ocărî, insulte și injurături, i-a luat locul brutalitatea liber exprimată. Ultima zi de dictatură, 21 decembrie 1989, a fost și prima zi de violență liberă. Cel puțin la București. Toți arestații din acea zi, cei care au scăpat cu viață, fiindcă morții au dus cu ei în pămînt ce văzuseră - au relatat despre bătăile sălbătice primele. Nu a fost doar o represiune dură, la urma urmelor explicabilă prin natura regimului împotriva căruia se revoltaseră; a fost ceva mai mult; mai mult și mai ingrozitor: a fost o dezlanșuire de ferocitate primară căreia represiunea doar i-a furnizat prejlejl să se manifeste. Cei care băteau, cei care au bătut nu mai erau doar apărătorii unei ordini ca însăși bazață pe teroare; erau niște ființe umane ce nu urmăreau altceva decât să zdrobească, să distrugă fizic, să demoleze la propriu alte ființe umane. Amânantul că, după toate apărările, bătăușii din 21 decembrie 1989 nu au fost ultenor pedepsiți în vreun fel, nu este, desigur, lipsit de importanță în ordinea imediată. Misterioasa apariție a "teroriștilor" le-a dat, firește, și lor posibilitatea să se prefacă peste noapte în eroi sau măcar să intre într-o protecție umbrelor. Dar și mai grav este că fondul de cruzime și sălbătice ieșit la iveală atunci a trecut ca și neobservat. Nu mai era vorba nici de slujirea oarbă a unui dictator, nici de apărarea unui regim total compromis, nici de credința fanatică într-un sistem și o ideologie falimentare. Cei care au bătut și au schinguit în ziua de 21 decembrie 1989 nu nici măcar trista scuză că au făcut-o întrucât se aflau în serviciul regimului a cărui răsturnare o voiau demonstranții. Fiindcă au bătut și schinguit cu o turbare și cu o furie ce au depășit cu mult limitele unui, să zicem, "profesionalism represiv". Și chiar cu o anumită voluptate. Mărturile existente concordă în sublimierea paroxismului incintat de care bătăușii erau stăpini. Ei nu și faceau, pur și simplu, "datoaria", nu indeplineau o "misiune", nu executați un ordin: erau dezlanșuți ca niște fiare săbătăce lasate - în sfîrșit! - în libertate. Dezlanșuți și satisfacții. Băteau cu poftă, le placea. Unii arestații au fost jucați în picioare, așa cum membrii unor triburi extrem de inapoiate obișnuiesc să șopâie isterie pe corpurile victimelor. Represiunea a dezvăluit astfel o disponibilitate și un potențial de extremă periculozitate socială, a căror existență, ca și alte atitea complete realități generate de comunism, fusese disimulată. Dar ceea ce era ascuns a ieșit la lumina zilei. Cine compară mărturile despre bătăile din 21 decembrie 1989 cu mărturile despre bătăile din zilele 13-15 iunie constată că nu există aproape nici o diferență. Cu o excepție de ordin cantitatativ, totuși: în iunie, violența a cuprins în virțejul său un număr cu mult mai mare de oameni. Isterizarea populației și incitarea la ură oarbă de mașe au avut și au, între altele, și acest obiectiv: să șteargă diferența dintre victime și călăi printr-o generalizare a violenței. Sub dictatură, violența fusese un privilegiu, un drept al puterii, un monopol exclusiv; pentru a fi pastrat în continuare trebuia, nu-i așa, "democratizat" de formă. Era nevoie, apoi; și de o naclăre generală în violență pentru a se anula responsabilitatele reale dar și pentru a se putea recurge oricând la violență. Și poate că implicarea minorilor a urmărit și compromiterea lor preventivă. Minerii formind unul din cele mai articulatate corpușe muncitorești din România și existind de altfel precedentul mișcării lor din 1977, nu era greu de presupus că odată organizații ar putea deveni o forță de temut. De ce, atunci, să nu fie ei compromiși în prealabil? După isprăvile din iunie, minorilor li s-a inchis de fapt gura pentru multă vreme. Fiindcă generalizarea violenței a dezlegat, în fond

mîinile celor care utilizează violența ca instrument de dominație. Sub camuflajul unei violențe haotice, violența organizată își pierde urmele. Sau își creață, după năvoi și împrejurări, un altă ori justificare. Brutalitatea extremă a intervențiilor forțelor de ordine în ultima lună arată cine este adevaratul beneficiar ai stării de violență generalizată.

Incidentul de pe Calea Victoriei pe care-l amintit la început se inscrie în aceeași ordine. Agresiunile s-au înmulțit în România într-o măsură atât de mare incit oricărt de violență poate fi pus în seamă întinplări. Omul bătut în plin centrul Capitalei nu era însă victimă banală a de-acum bătăilor climat de violență din România. Era o întărire fixată cu precizie. Medicul scriitorul Banu Rădulescu, fiindcă despre ceea ce vorba, conduce o revistă intitulată *Memoria* și care și-a propus reconstituirea și restituirea adevarului despre crimele comunistului, "Revista gîndirii arestate", cur este subtitulată publicația condusă de Banu Rădulescu, și-a propus readucere memoriai în lumea românească. Agresiune împotriva lui Banu Rădulescu nu a fost deci, întimplătoare; a fost premeditată și numai hazardul a făcut ca el să fie totuși salvat.

Temnicerii memoriei nu se mulțumește sădăr, să măsluiească în continuare trecutul, să falsifice istoria, să discreditze valurile. Între cei care l-au agresat pe redactorul șef al revistei *Memoria* și cei care în urmă cu patruzeci de ani au organizat jadu M.A.I., copia românească a modelului oferit de Gulagul sovietic, există o strînsă legătură de rudenie. Ei aparțin aceleiași montrușe familii și aparatului de represiune și teroare pe care s-a bazat în exclusivitate pe comunismul românesc. Nimic nu-i ingrozestă mai mult decât adevarul. Și nu numai pentru că se tem de efectul pe care îl va avea ieșirea din uitare și din minciună; ci și, de către nu mai ales, pentru că le dispără monopolul asupra trecutului, monopolul de le asigura controlul absolut al societății. Pierzind acest monopol, își pierd, de fapt, puterea.

Iată ce îi sperie cu adevarat, mai mult poate, decât chiar evenuala dezvăluire: unor responsabilități individuale. Toate în famile campanii de terfelire la care au fost supuși, cu o intensitate mereu în creștere din decembrie '89 încocace, cei care s-au eliberat de frică, inertie și tacere, s-au bizut într-o măsură considerabilă pe uinete de pseudo-adevăruri ale Securității. De la distribuirea calculată a unor informații măcar parțiale și pînă la mistificarea grosolană, nici unul dintre verificatele procedee ale aparatului securisto-propagandistic nu a fost ocolit. Dacă, pînă acum cel puțin, nici un ofițer român de securitate nu a avut luciditatea sau îndrăneala, ori și una și altă de a susține public și în mod răspicat că pentru a fi democrație în România este nevoie să se încheie definitiv cu această instiție și serviciile sale de informații interne și externe, normale în orice stat modern, și nu abă nici o legătură cu ea, în schimb au apărut sumedenie de intervenții în care să susțină fie că Securitatea a fost criminală doar în perioada de început, iar atunci nu era de fapt românească, fie că fără ea țara se duce de ripă. Cum se vede, sintem consecvență cu noi înșine. Nemții n-au aruncat vinovăția nazismului în seamă împrejurări că Hitler era austriac, sovietic și nu căutat pentru a se disculpa, să explică crimele lui Stalin prin originea lui gruzină. Noi, în schimb, am găsit repede explicația crimei lor legionare prin originea neromânească a lui Zelea Codreanu, iar de crimele Securității încercăm să ne debarasăm învîntând prin articole 15-20 de nume neromânești. Ca și cum de existența KGB-ului au fost vinovați polonezi, pentru simplul motiv că Dzerjinskii, întemeietorul poliției politice bolșevice, era polonez de origine. Să nu ne mișăm, deci, cădă minune-poimine vom auzi că există o autentică și străveche tradiție securistă datând încă de pe vremea lui Burebista. Fiindcă securitatea de tip nou este obligatoriu și "român sădeac".

MIRCEA IORGULESCU
(text transmis la Europa Liberă)

COSTUL ABONAMENTULUI PE UNAN	
In alte valute tariful este majorat pentru acoperirea cheltuielilor bancare:	
FRANTA	FFR 250
EUROPA	DM 100 - Fr. Elv. 90 - Lst. 35
AFRICA	FFR 300
AMERICA DE NORD	USD 60 sau echivalent
ISRAEL	FFR 350
AMERICA DE SUD	USD 70 sau echivalent
ASIA	FFR 400
AUSTRALIA	USD 70 sau echivalent

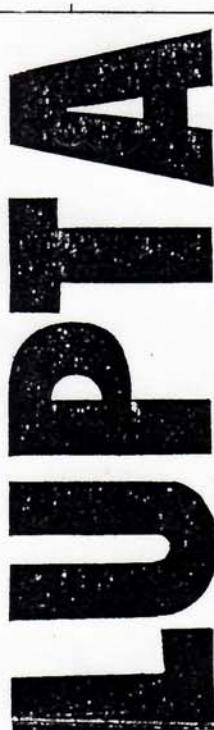
125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France
Téléphone : (33-1) 46.02.05.40 - Téléx 270152F
Commission Paritaire N° 65481 - C.C.P. : 1134171 A Paris
Télefax : (33-1) 46.02.14.37

22 februarie 1991

NUMARUL 157

Redactor : Antonia Constantinescu

Director : Mihai Korné

le combat